

SỬ DỤNG GREENSTONE ĐỂ XÂY DỰNG BỘ SƯ TẬP THƯ VIỆN SỐ

THS. NGUYỄN MINH HIỆP
GD. Thư viện ĐH KHTN - ĐHQG TP. HCM

Nếu chúng ta gọi *Thư viện truyền thống* là một cơ sở lưu trữ và phục vụ tài liệu in ấn thì *Thư viện điện tử* là một thư viện truyền thống có phục vụ thêm tài liệu điện tử, là tài liệu được đọc trên máy vi tính và chuyển tải trên mạng máy tính. Tài liệu điện tử bao gồm CD-ROM, cơ sở dữ liệu (CSDL) CD-ROM, CSDL trực tuyến, tạp chí điện tử, sách điện tử, v.v... Một nguồn tài liệu điện tử khác rất phong phú và đa dạng, đó chính là tài nguyên thông tin miễn phí trên mạng toàn cầu Internet. Các thông tin này được lưu thông trên Internet từ nhiều nguồn khác nhau. Có thể từ những cơ quan có thẩm quyền như chính phủ, trường đại học, viện nghiên cứu... đến những tổ chức phi chính phủ, hội đoàn, thậm chí cũng có thể từ các nhóm hay cá nhân độc lập. Bất kỳ ai cũng có thể đóng góp vào nguồn tài nguyên thông tin ngày càng trở nên đồ sộ này.

Công việc cụ thể của người làm công tác thông tin – thư viện là phải biết chọn lọc những thông tin có ý nghĩa và hữu ích, tổ chức chúng thành những *bộ sưu tập thông tin* kỹ thuật số theo từng đề tài hay môn loại. Thực hiện công việc này là một phần quan trọng trong việc hình thành *Thư viện số* và một công cụ tốt nhất hiện nay để xây dựng những bộ sưu tập như thế chính là *Phần mềm nguồn mở đa ngôn ngữ thư viện số GREENSTONE*. Phần mềm này đã do Công ty cổ phần Giải pháp tích hợp vi tính viễn thông (IES) phối hợp với Thư viện ĐH Khoa học Tự

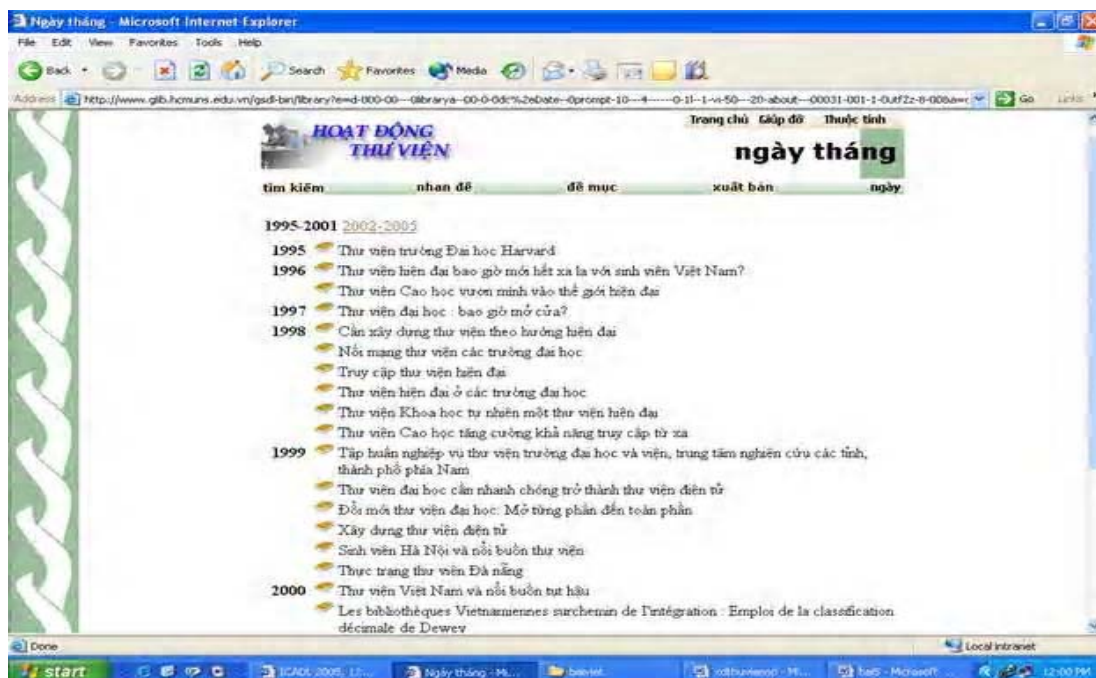
nhiên TP. HCM Việt hóa hoàn toàn cấu hình và tùy biến từ năm 2004 để dễ dàng sử dụng trong môi trường Việt Nam.

BỘ SƯ TẬP THÔNG TIN THƯ VIỆN SỐ

Bằng cách sử dụng Phần mềm nguồn mở Greenstone, ta có thể tạo lập một cách nhanh chóng những bộ sưu tập thông tin có tổ chức và làm tăng năng lực truy tìm và lướt tìm của người sử dụng để hình thành thư viện số.

Một bộ sưu tập thông tin bao gồm nhiều tài liệu dưới nhiều dạng thức khác nhau: văn bản, hình ảnh, âm thanh, hình ảnh động. Tài liệu là đơn vị căn bản, từ đó sưu tập thông tin được xây dựng. Một bộ sưu tập có thể chứa nhiều loại tài liệu khác nhau. Ví dụ, một bộ sưu tập về đề tài "*Phố cổ Hội An*" sẽ bao gồm những *tài liệu dạng văn bản* về lịch sử, văn hoá, phong tục...; *tài liệu dạng hình ảnh* về những di tích, trang phục, các bản thiết kế...; *tài liệu dạng âm thanh* về những bài hát, dân ca...; *tài liệu dạng phim* về những lễ hội, sinh hoạt cộng đồng, v.v... (Hình 1)

Một bộ sưu tập chứa nhiều tài liệu với dạng thức khác nhau, tuy nhiên cung cấp một giao diện đồng nhất, qua đó tất cả các tài liệu có thể được truy cập, mặc dù cách mà tài liệu đó hiển thị sẽ tùy thuộc vào phương tiện và dạng thức của tài liệu đó. Ví dụ, muốn đọc một văn bản PDF thì phải tích hợp trình ứng dụng Adobe Acrobat hay muốn xem một đoạn video thì phải tích hợp trình ứng dụng

Hình 1: Ví dụ một bộ sưu tập Greenstone

Windows Media Player, v.v... Một bộ sưu tập như thế trước khi trình bày phải qua một quá trình hình thành để tạo nên những cấu trúc hỗ trợ việc truy tìm và lướt tìm được dùng cho truy cập sưu tập. Một khi xây dựng xong, bộ sưu tập có thể được xuất bản trên Internet hoặc xuất ra CD-ROM một cách hoàn toàn tự động. Một khi sưu tầm thêm tài liệu mới, ta có thể dễ dàng bổ sung thêm vào bộ sưu tập bằng cách tái xây dựng.

Một thư viện nói chung bao gồm nhiều bộ sưu tập khác nhau, mỗi sưu tập tổ chức mỗi khác, tùy theo hình thức tài liệu được sưu tầm và tùy theo chủ đề, đề tài được quan tâm; nhưng hoàn toàn giống nhau về phương cách xây dựng và hiển thị. Những chuyên viên thư viện số trong một thư viện với sự phối hợp và tương tác với người sử dụng sẽ tạo nên những bộ sưu tập cần thiết và hữu ích cho thư viện, phục vụ tốt công tác nghiên cứu, giảng dạy, học tập trong những cơ sở đào tạo; đồng thời đáp ứng nhu cầu khảo cứu của học giả, nhà nghiên cứu và nhiều đối tượng khác. Đây là công việc thường xuyên của một thư viện đòi hỏi chuyên viên thư viện số phải phối hợp với bộ phận Dịch vụ thông tin để nắm bắt yêu

cầu thông tin của người sử dụng, nhằm phục vụ tốt cho việc sưu tầm thông tin; có kỹ năng số hóa tài liệu; am hiểu chuẩn Dublin Core trong công tác biên mục tài nguyên; và nhất là thành thạo trong việc sử dụng phần mềm nguồn mở Greenstone.

PHẦN MỀM NGUỒN MỞ ĐA NGÔN NGỮ THƯ VIỆN SỐ GREENSTONE

Greenstone là một bộ phần mềm dùng để xây dựng và phân phối các bộ sưu tập thư viện số. Nó cung cấp một phương pháp mới để tổ chức và xuất bản thông tin trên Internet hoặc trên CD-ROM; ngoài ra còn cung cấp phương tiện dễ dàng cho người sử dụng truy tìm toàn văn và lướt tìm dựa vào metadata. Greenstone là sản phẩm của dự án New Zealand Digital Library của Đại học Waikato, được phát triển và phân phối với sự tham gia của UNESCO và Human Info NGO. Đây là phần mềm mã nguồn mở được cung cấp theo thỏa thuận của GNU General Public License.

Greenstone là phần mềm nguồn mở và tự do

Theo Richard Stallman, chủ tịch FSF

(Free Software Foundation), Phần mềm tự do và Phần mềm nguồn mở là:

- Chương trình có thể chạy với bất cứ mục đích nào;
- Có thể chỉnh sửa cho phù hợp với yêu cầu của mình;
- Có thể chỉnh sửa và tái phân phối bản sao, có hoặc không có thu phí trên phần chỉnh sửa của mình.

Phần mềm nguồn mở Greenstone có thể download để sử dụng miễn phí tại: <http://greenstone.org>.

Greenstone là phần mềm đa ngôn ngữ

Những bộ sưu tập thông tin được tạo ra bởi Greenstone có thể chứa một số lượng lớn những tài liệu (hàng ngàn cho đến hàng triệu) với một giao diện đồng nhất. Bộ sưu tập bao gồm từ những bài báo cho đến chương trình âm nhạc. Hiện nay, Greenstone được dùng rộng rãi trong thư viện của các trường đại học trên thế giới để hình thành thư viện số. Phần mềm Greenstone trên CD-ROM được Liên Hiệp Quốc và những cơ quan nhân đạo khác xuất bản và phân phối cho các quốc gia đang phát triển. Greenstone được dịch sang hơn 50 ngôn ngữ trên thế giới, trong đó có tiếng Việt.

Phần cẩm nang sử dụng bao gồm: “*Từ giấy đến bộ sưu tập*”, “*Hướng dẫn sử dụng*”, “*Hướng dẫn cài đặt*” được trình bày dưới các ngôn ngữ: Anh, Pháp, Tây Ban Nha, Nga, Kazakh, và Việt Nam. Các bản hướng dẫn tiếng Việt có thể được download tại các website ở Anh, Brazil, Đài Loan, Đức, Hoa Kỳ, Ireland, Nga, Nhật, Pháp, Thụy Sĩ, và Úc thông qua một địa chỉ trung gian được tìm thấy tại web site của Greenstone thế giới là <http://prdownloads.sourceforge.net/greenstone/Paper-2.39-vi.pdf>.

Đặc điểm của Greenstone

Greenstone là một phần mềm dễ sử dụng, không những được dùng trong thư viện mà còn được sử dụng cho cá nhân, với những

giao diện thân thiện trong môi trường web. Greenstone có những đặc điểm sau:

- *Truy cập rộng rãi*: Bộ sưu tập được truy cập qua một trình duyệt web chuẩn.
- *Đa hệ*: Bộ sưu tập có thể chạy trên Window và Unix.

– *Hướng metadata*: Chỉ mục lướt tìm được tạo nên từ metadata. Metadata có thể kết hợp với mỗi tài liệu hoặc một phần của tài liệu.

– *Đa ngôn ngữ*: Unicode được dùng để hỗ trợ việc chuyển đổi ngôn ngữ. Chỉ mục riêng biệt có thể tạo ra cho những ngôn ngữ khác nhau.

– *Thang độ (scale) lớn*: Những bộ sưu tập chứa hàng triệu tài liệu, nhiều gigabytes có thể được tạo ra. Truy tìm toàn văn nhanh chóng. Có thể nén để giảm kích thước văn bản và chỉ mục.

– *Tương thích Z39.50*: Giao thức Z39.50 hỗ trợ việc truy cập máy chủ bên ngoài cũng như giới thiệu bộ sưu tập Greenstone cho người sử dụng bên ngoài.

– *Truy tìm linh hoạt*: Người sử dụng có thể truy tìm toàn văn tài liệu với những dẫn mục thích hợp.

– *Lướt tìm linh hoạt*: Người sử dụng có thể lướt tìm danh mục tác giả, danh mục nhan đề, danh mục đề mục, danh mục từ khoá, danh mục ngày tháng, những cấu trúc phân cấp, v.v...

– *Đa phương tiện*: Bộ sưu tập có thể chứa hình ảnh, âm nhạc, đoạn băng ghi âm và hình.

– *Xuất ra CD-ROM*: Bộ sưu tập có thể xuất ra một CD-ROM tự khởi động.

– Greenstone là phần mềm nguồn mở cho nên dễ dàng chỉnh sửa.

XÂY DỰNG BỘ SƯU TẬP VỚI GREENSTONE

Phương thức chung: Có 3 cách để xây dựng bộ sưu tập với Greenstone:

– Xây dựng thủ công bằng công cụ ORGANIZER;

– Xây dựng tự động bằng công cụ GREENSTONE COLLECTOR;

– Xây dựng bán tự động bằng công cụ LIBRARIAN INTERFACE.

Thường thì ta dùng công cụ LIBRARIAN INTERFACE để tổ chức một tài liệu, công việc này trong nghiệp vụ thông tin - thư viện gọi là biên mục (cataloging) và chỉ mục (indexing), còn trong công nghệ kỹ thuật số thì gọi là xác định metadata. Một tài liệu sau khi được tổ chức biên mục theo chuẩn Dublin Core (thủ công) và xác định metadata (tự động) sẽ trở thành một thư mục chứa năm thư mục con: *Import* (chứa tài liệu thô); *Archives* (chứa tập tin tự tạo dạng GML), *Index* (chứa các tập tin cuối cùng phục vụ người dùng kèm theo metadata), *Building* (thư mục trung gian trong quá trình xây dựng bộ sưu tập), *-etc* (thư mục hỗ trợ chứa các tập tin điều khiển quá trình kiến tạo bộ sưu tập).

Giao diện LIBRARIAN INTERFACE trình bày 15 yếu tố của Dublin Core cho ta biên mục tài liệu. Quá trình này khiến ta chọn những dẫn mục (entry) hay điểm truy cập (access point) của mỗi tài liệu để phục vụ việc truy tìm và lướt tìm sau này. Cũng bằng giao diện này, Greenstone sẽ cho ta xác định những dẫn mục và hình thức truy tìm hay lướt tìm được trình bày trên giao diện của bộ sưu tập. Chẳng hạn như: Nhan đề (Title), Tác giả (Author), Từ khoá (Keyword), Đề mục (Subject), ... hoặc Tìm kiếm (Search) thì tìm kiếm trên những điểm truy cập nào. Trong quá trình tổ chức tài liệu, việc thêm, bớt hay thay thế những yếu tố của Dublin Core là rất dễ dàng. Công việc sưu tầm và tổ chức tài liệu cứ tiếp diễn liên tục, tài liệu được lưu vào máy tính cá nhân. Greenstone hoàn toàn xử lý một cách tự động và nhanh chóng một khi chúng ta muốn xuất bản tài liệu như một bộ sưu tập lên Internet hay CD-ROM. Dĩ nhiên, chúng ta vẫn có thể cập nhật tài liệu vào bộ sưu tập mỗi khi cần thiết; khi đó thì ta phải

xuất bản lại bộ sưu tập.

Mỗi bộ sưu tập được xuất bản lên Internet hay CD-ROM đều có một giao diện Greenstone kèm theo. Nếu trên CD-ROM thì giao diện Greenstone có chứa sẵn một phần trình duyệt (web browser) Netscape để tải xuống (download) cho những máy cá nhân nào không sử dụng web. Điều đó cho chúng ta thấy rằng, mỗi khi một bộ sưu tập được xuất ra CD-ROM thì người sử dụng có thể dùng bất kỳ một máy tính với bất kỳ một hệ điều hành nào cũng có thể đọc, truy tìm, lướt tìm, in ra những thông tin trên bộ sưu tập với giao diện thân thiện của Greenstone. Nếu chúng ta sử dụng và truy cập vào các bộ sưu tập của các quốc gia khác nhau trên thế giới thì có thể sử dụng giao diện của nhiều ngôn ngữ, trong đó có cả giao diện tiếng Việt.

Giao diện INTERFACE LIBRARIAN

Giao diện INTERFACE LIBRARIAN cung cấp bốn giao diện tương tác phản ánh các bước thực hiện như sau:

– GATHER: Dùng để thu gom tài liệu tập trung vào bộ sưu tập;

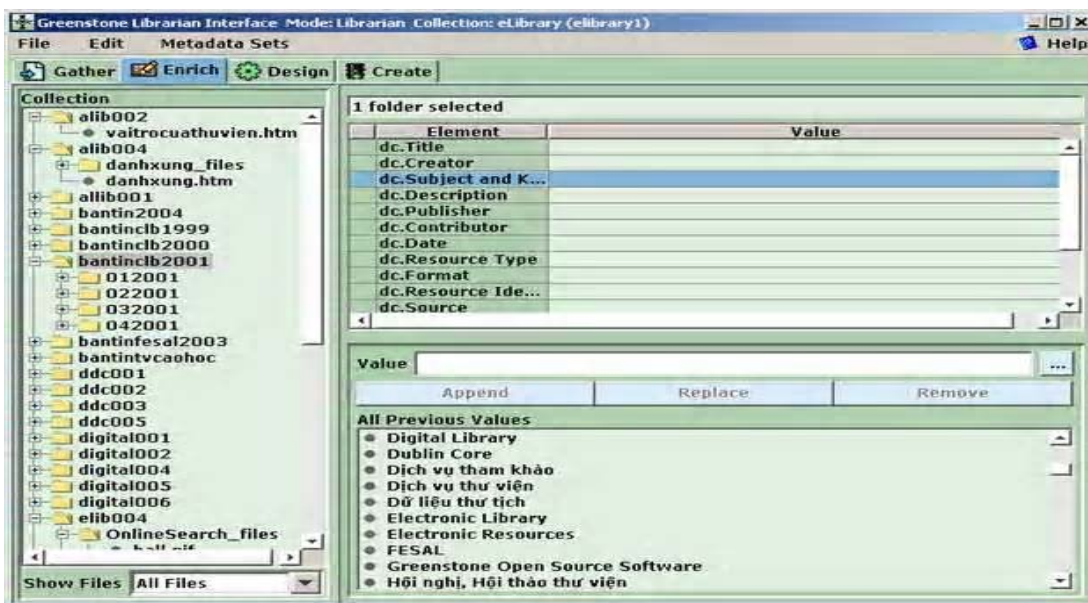
– ENRICH: Trình bày 15 yếu tố của Dublin Core để biên mục tài liệu. Động tác biên mục được làm thủ công. Người biên mục có thể chọn trên danh sách những yếu tố có sẵn hoặc “append” một yếu tố mới vào; cũng có thể “replace” một yếu tố hay hơn và “remove” một yếu tố khác đi;

– DESIGN: Dùng để thiết kế giao diện bộ sưu tập kèm theo những chỉ thị tìm kiếm theo những dẫn mục cho ta chọn, chẳng hạn như *tác giả, nhan đề, đề mục, năm, nguồn, v.v...*;

– CREATE: Dùng để xuất bộ sưu tập lên Internet hay ra đĩa CD. Đây là một thao tác tự động. (Hình 2)

Các bước thực hiện

Để tạo được một bộ sưu tập phải thực hiện nhiều bước, cụ thể là: khai báo thông tin bộ sưu tập, xác định dữ liệu nguồn, cấu hình và xây dựng bộ sưu tập. Trong đó, bước cấu

Hình 2: Giao diện LIBRARY INTERFACE của Greenstone với 15 yếu tố Dublin Core

hình đóng vai trò quan trọng nhất vì nó quyết định bộ sưu tập có hoạt động được hay không.

– Bước đầu tiên là khai báo tên của bộ sưu tập và các thông tin liên quan như địa chỉ email, thông tin mô tả sưu tập. Bước này sẽ giúp chúng ta quản lý dễ dàng khi đã xây dựng được nhiều bộ sưu tập.

– Bước thứ hai là xác định nguồn dữ liệu để đưa vào bộ sưu tập.

- Tên thư mục trong cùng hệ thống sẽ bắt đầu bởi "file://"

- Địa chỉ bắt đầu bằng "http://" các tập tin sẽ được lấy về từ Web.

- Địa chỉ bắt đầu bằng "ftp://" các tập tin sẽ được lấy về qua FTP.

Bộ sưu tập sẽ gồm tất cả các tập tin, các thư mục con trong thư mục được chỉ định. Đối với "http://" thì bộ sưu tập sẽ ánh xạ đến web site được chỉ định.

Khi tạo mới một bộ sưu tập hay thêm tài liệu vào sưu tập đã có, đầu tiên tài liệu nguồn được đưa vào hệ thống – *importing*. Đồng thời, tài liệu được chuyển sang dạng tương tự HTML, đó là GML (Greenstone Markup

Language), định dạng có kèm theo metadata vào tài liệu. Tài liệu được mang mã Unicode UTF-8.

Cấu trúc của tài liệu đáp ứng việc tìm kiếm theo chỉ mục. Gồm có ba cấp của chỉ mục: tài liệu, phân khu và các đoạn, ứng với các đặc điểm khác nhau mà GML tạo cấu trúc phân cấp phù hợp để tạo chỉ mục. Các chỉ mục có thể là dạng text, metadata hay bất kỳ sự kết hợp nào. Do đó, chúng ta có thể tạo các chỉ mục tìm kiếm theo nhan đề, theo tác giả, theo nơi chỉ định trong tài liệu cũng như nội dung tài liệu.

– Bước thứ ba là cấu hình các tùy chọn, yêu cầu cần người dùng có sự am hiểu nhất định. Cấu trúc và hình thức của bộ sưu tập sẽ được định rõ trong tập tin cấu hình.

Tài liệu được chuyển sang định dạng XML một cách tự động. Các plugin thích hợp sẽ được chọn trong tập tin cấu hình. Sau đó chỉ mục tìm kiếm và cấu trúc trình duyệt toàn tài liệu được qui định trong tập tin cấu hình đã tạo. Cuối cùng, kết quả của tiến trình xây dựng tạo ra bộ sưu tập hoạt động được.

Giai đoạn xây dựng có thể mất nhiều thời gian. Những bộ sưu tập nhỏ mất khoảng một

vài phút, nhưng với những sưu tập lớn thì có thể mất hàng giờ hay nhiều hơn.

ỨNG DỤNG BỘ SƯU TẬP ĐỂ XÂY DỰNG KHO TÀI NGUYÊN HỌC TẬP

Kho tài nguyên học tập là hình thức tiêu biểu nhất của Thư viện số trong một trường đại học. Đây là kho tài nguyên điện tử, tùy theo qui mô và chức năng của trường đại học mà một kho tài nguyên học tập có thể trở nên rất đa dạng. Thường bao gồm:

1. Tài liệu đa phương tiện: Bản đồ, hình ảnh, mẫu vật, đoạn băng hình thí nghiệm, băng hình bài giảng, hội nghị khoa học, khối giáo trình (course block), v.v... phục vụ như là công cụ trợ giảng, đào tạo từ xa.

2. Bộ sưu tập chuyên ngành phục vụ nghiên cứu, giảng dạy, học tập.

Việc tạo lập những bộ sưu tập chuyên ngành bằng Phần mềm nguồn mở Thư viện số Greenstone để đóng góp cho Kho Tài nguyên học tập là công việc do đội ngũ giảng viên, nghiên cứu, nói chung là những người sử dụng cùng với đội ngũ nhân viên thư viện xây dựng, theo đúng tinh thần **"Thư viện số là sự tương tác giữa người sử dụng với thư viện để phục vụ chính người sử dụng"**. Công việc này sẽ trở thành một sinh hoạt bình thường trong một trường đại học trong giai đoạn hiện nay; tuy nhiên bước khởi đầu cần phải có sự đầu tư và động viên của lãnh đạo nhà trường.

Là một cán bộ giảng dạy đại học hay nghiên cứu thì ai cũng tự mình sưu tầm một số tài liệu về chuyên ngành của mình, đó là sách tham khảo, photocopy những chương sách, bài báo, mẫu vật, hình ảnh minh họa, bản thiết kế, băng hình thí nghiệm, tập tin trên máy tính hay CD-ROM, v.v... Ngày nay, chúng ta đang bước vào kỷ nguyên tri thức với công nghệ kỹ thuật số có thể giúp cho công việc sưu tầm tài liệu của người cán bộ giảng dạy đại học dễ dàng và phong phú hơn. Với sự hỗ trợ của thư viện, từng cán bộ giảng dạy và nghiên cứu sử dụng Phần mềm nguồn mở Greenstone để xây dựng bộ sưu tập cho

chính mình rồi đóng góp vào thư viện để làm phong phú Kho tài nguyên học tập.

KẾT LUẬN

Thư viện luôn luôn đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ công tác học tập và giảng dạy trong một trường đại học. Nhu cầu này ngày càng cao, do đó giá trị nghiệp vụ thư viện cũng thay đổi từ chỗ thư viện là nơi tập trung thông tin chờ người đến sử dụng, người cán bộ thư viện đóng vai trò thụ động của người giữ sách thì ngày nay, thư viện là nơi đáp ứng tức thì nhu cầu của người sử dụng, người cán bộ thư viện có vai trò chủ động của người cung cấp thông tin và hợp tác với người sử dụng để làm phong phú nguồn tri thức vì lợi ích chính người sử dụng. **Phần mềm nguồn mở thư viện số Greenstone** là một trong những công nghệ mới giúp người quản lý thông tin thực hiện được vai trò chủ động trên nhằm giúp đội ngũ giảng viên và học viên nâng cao chất lượng học tập, nghiên cứu và giảng dạy.

Bước đầu, đã có một số cơ sở sử dụng tốt Phần mềm nguồn mở Greenstone Việt hóa để xây dựng nhiều Bộ sưu tập giá trị đóng góp cho Kho tài nguyên học tập, chẳng hạn như Thư viện ĐH Khoa học Tự nhiên TP. HCM, Thư viện ĐH Kiến trúc TP. HCM, Thư viện ĐH Ngân hàng TP. HCM, Thư viện ĐH Nông Lâm TP. HCM, Thư viện ĐH Công Nghiệp TP. HCM, Thư viện ĐH Bách Khoa TP. HCM, Học viện Chính trị II Đà Nẵng và Trung tâm Thông tin Học liệu ĐH Đà Nẵng.

Nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực để phục vụ cho cộng đồng là công việc đầu tư cho tương lai. **"Thư viện có truyền thống là người giữ gìn quá khứ; nhưng ngày nay thư viện ngày mỗi ngày trở thành đường dẫn đến tương lai"**.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. FOX, Adward A., SULEMAN, Hussein, LUA. Ming. Building Digital Libraries Made Easy: Toward Open Digital Libraries.

Proceedings. – 5th ICADL 2002. – Singapore, 11-14/12/2002.

2. PANDIAN, B. Maruthu, SONKER, Sharad Kumar và MOORTHY R. Creating Digital Libraries: An Experiment with Greenstone Digital Library Open Source Software

3. WITTEN, Ian H. và BAIBRIDGE, David. How to Build a Digital Library. – New York : Morgan Kaufmann, 2003.

Greenstone là một bộ phần mềm dùng để xây dựng và phân phối các bộ sưu tập thư viện số. Nó cung cấp một phương pháp mới để tổ chức và xuất bản thông tin trên Internet hoặc trên CD-ROM; ngoài ra còn cung cấp phương tiện dễ dàng cho người sử dụng truy tìm toàn văn và lướt tìm dựa vào metadata. Đây là một phần mềm để sử dụng, không những được dùng trong thư viện mà còn được sử dụng cho cá nhân, với những giao diện thân thiện trong môi trường web. Có 3 cách để xây dựng bộ sưu tập với Greenstone: 1) Xây dựng thủ công bằng công cụ Organizer; 2) Xây dựng tự động bằng công cụ Greenstone Collector; 3) Xây dựng bán tự động bằng công cụ Librarian Interface.

Phần mềm nguồn mở thư viện số Greenstone là một trong những công nghệ mới giúp người quản lý thông tin thực hiện được vai trò chủ động của người cung cấp thông tin và hợp tác với người sử dụng nhằm giúp đội ngũ giảng viên và học viên nâng cao chất lượng học tập, nghiên cứu và giảng dạy.

Greenstone is a software package for building and disseminating digital library collection. It provides new method for organising and publishing information on the Internet or via CD-ROM, in addition it provides easy to use tool for users to search and browse fulltexts using metadata. This is an easy to use software, which is used not only in libraries but also in private circumstance, with web-based user-friendly interface. There are three ways of building the collection using Greenstone: 1) manually by the Organizer tool; 2) automatically by using Collector tool; 3) semi-automatically by Librarian Interface tool.

The Greenstone open source software is one of the new technology helping information organisers perform their active roles in providing information and collaborating with users in order to support students and lecturers in the improvement of learning, teaching and researching quality.

CÔNG TÁC PHỤC VỤ BẠN ĐỌC TẠI THƯ VIỆN ĐẠI HỌC KHOA HỌC HUẾ

(Tiếp theo trang 56)

Vì lý do nào đó, bạn đọc có thái độ không thật đúng mực, thậm chí có cáu gắt... thì người cán bộ phục vụ vẫn phải cố gắng, ôn hoà. Do tính chất công việc nên chúng tôi nghĩ rằng, cần có những chế độ thích hợp đối với những người làm công tác phục vụ bạn đọc cả về vật chất lẫn tinh thần. Có như thế mới động viên khuyến khích tinh thần trách nhiệm và tạo ra được hiệu quả của công tác phục vụ bạn đọc - khâu công tác quan trọng hàng đầu của thư viện, là cầu nối toàn bộ hoạt động của thư viện với người đọc; quyết định sự thành công hay không thành công của bất kỳ một thư viện nào.

Nhìn lại chặng đường 30 năm xây dựng và trưởng thành của TVĐHKHH, chúng ta có quyền tự hào về sự đóng góp, cống hiến của nhiều thế hệ cán bộ mà trong đó có rất nhiều cán bộ làm công tác phục vụ bạn đọc. Đây cũng là thời điểm để mỗi chúng ta nhìn lại những gì đã làm được và chưa làm được, trên cơ sở đó tạo nền móng vững chắc cho những bước đi lên sau này trước yêu cầu ngày càng cao của bạn đọc.

Để công tác phục vụ bạn đọc ngày càng có hiệu quả, Ban Giám hiệu nhà trường và Ban Chủ nhiệm Thư viện cần phải có những giải pháp nhằm tạo tiền đề cho sự phát triển đúng với vị thế của một thư viện đại học: Tăng thêm diện tích, bổ sung kinh phí và cho Thư viện quyền tự chủ trong vấn đề bổ sung vốn tài liệu cũng như thanh lọc vốn tài liệu để tăng chất lượng các kho tài liệu. Công tác bạn đọc cần phải coi trọng hơn nữa. Ngoài ra, cần phải có chính sách bồi dưỡng cán bộ, bổ sung những cán bộ trẻ có nghiệp vụ thư viện. Tăng cường trang thiết bị kỹ thuật hiện đại nhất là phải có một phần mềm chuyên dụng về quản trị thư viện. Đặc biệt, cần xây dựng kho tài liệu điện tử, kho mở để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của bạn đọc.